

Utlåtande 2003:74 RVIII+I (Dnr 303-2119/2002)

Inrättande av ett miljöcentrum

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att inrätta ett miljöcentrum inom näringslivsnämndens ordinarie
verksamhet och godkänna verksamhetsinriktningen.

Föredragande borgarråden Viviann Gunnarsson och Annika Billström
anför följande.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick under år 2000 i uppdrag av kommunfullmäktige att i samråd med näringslivsnämnden inrätta ett miljöcentrum i Stockholm.

Inriktningen var att skapa en modell för ett utvecklat samarbete mellan staden och de små- och medelstora företagen. Olika samverkansformer med syfte att stödja lokalt näringsliv skulle utvecklas.

I uppdraget ingick såväl information om lokala regler, Stockholms miljöambitioner som kommunala upphandlingskrav. Genomlysning av företagens miljöpåverkan, stöd för utbildning och information kring miljöbalken liksom arbetsmetoderna i Agenda 21 betonades särskilt.

Företagens miljöcentrum skulle ha följande övergripande syften:

- ? Förbättra förutsättningarna för miljödriven tillväxt i regionen
- ? Öka det lokala näringslivets konkurrenskraft
- ? Minska miljöbelastningen
- ? Stärka Stockholms miljöprofil

? Skapa en konstruktiv dialog inom miljöområdet med små och medelstora företag.

Miljöcentrum skulle vara placerat på näringslivskontoret och ingå i ordinarie budget. I budgeten för 2003 fattades ett beslut om en medelstillsdelning som byggde på miljö- och hälsoskyddsnämndens och näringslivsnämndens gemensamma tjänsteutlåtande.

Under 2003 har arbetet med att organisera ett miljöcentrum och arbetet med en bred förankring påbörjats.

Remisser

Ärendet remitterades till stadsledningskontoret två gånger under 2002. Remissvaren arbetades in i budgeten för 2003 och behandlades därmed. Svaren hade i huvudsak följande lydelse.

Miljöcentrum skall bidra till att skapa bättre förutsättningar för att starta och driva företag, bl.a. genom att den kommunala servicen förbättras vad gäller miljöbalken och informationen. Denna del av miljöcentrums verksamhet skall i första hand inriktas på små- och medelstora företag. Verksamheten skall också fungera som en gemensam plattform, där staden och företagen samverkar om att ta fram fungerande lösningar för en hållbar utveckling. Exempel på sådan samverkan kan vara arbetet med att ta fram kontrollprogram för egenkontroll. I miljöcentrums verksamhet skall också ingå att ta tillvara erfarenheter och nätverk från stadens tidigare miljöprojekt riktade till näringslivet.

Våra synpunkter

Det är mycket bra att näringslivskontoret tillsammans med miljöförvaltningen nu ska driva ett miljöcentrum för näringslivet, Företagens miljöcentrum. Namnet antyder företagets medverkan i verksamhetsinriktningen. Det kommer att ytterligare stärka Stockholms ställning på miljöområdet och företagen kommer genom sin gröna affärsprofil bidra till att staden utvecklas i en mer ekologiskt hållbar riktning. Stockholm ska bli ett föredöme vad gäller miljödriven affärsutveckling..

Det är beklagligt att ärendet har dröjt så länge. Den nya majoriteten vill på ett helt annat sätt än tidigare prioritera frågor om hållbar utveckling. Därför är vi glada att nu kunna presentera en verksamhet som tydligt binder samman miljö- och näringslivsfrågorna.

De fyra verksamhetsinriktningarna och betoningen på miljödiplomering är en väl vald prioritering, liksom valet att stärka de små och medelstora företagens ställning. Vi tror att miljöcentrum kommer att komplettera miljö-

gens ställning. Vi tror att miljöcentrum kommer att komplettera miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsarbete på ett mycket bra sätt. Det är mycket viktigt att miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätter att delta i en styrgrupp, på samma sätt som det är organiserat idag. Miljö- och hälsoskyddsnämnden avsätter resurser för det konkreta arbetet med företagen.

Vi vill betona att Företagens miljöcentrum inte kommer att konkurrera med privata aktörer på den öppna marknaden, utan istället stimulera en marknad som inte finns idag. Rådgivning till mindre företag är idag sällan lönsamt, ”insäljningstiden” är ofta lång och leder sällan till beställningar. Företagens miljöcentrums roll blir att stimulera efterfrågan av olika tjänster och produkter på miljöområdet. Med ett mer miljömedvetet näringsliv skapas positiva spiraler. Många miljödiplomerade företag ska slussas vidare mot ett certifieringsarbete enligt vedertagna standarder, vilket ökar marknaden för miljöriktiga varor och tjänster. De ska också vara pådrivande genom att efterfråga produkter med god miljöprestanda.

Företagens miljöcentrum ska inte bara uppmuntra en miljödriven affärsutveckling och stimulera en miljöteknikutveckling, utan även stötta näringslivet att söka finansiering av innovationer, dock utan att konkurrera med privata aktörer.

Företagarna är också konsumenter. Det är viktigt att konsumenter och näringsliv möts i en dialog för att kunna efterfråga produkter med en liten miljöpåverkan genom hela livscykeln. Den nya konsumentnämnden kommer att stötta både enskilda och näringsliv i deras roll som konsumenter.

Arbetet med att diplomera företagen är konkret och bygger på väl upparbetade kontakter. Detta ger goda möjligheter för företagen att öka kunskaperna om de krav miljöbalken ställer på verksamhetsutövare och kunskaperna om miljöfrågor i allmänhet. Det bör bildas nätverk mellan företagen så att det lättare går att finna gemensamma lösningar och innovationer på miljöområdet. Företag kan samlokaliseras och bilda s.k. ”miljöhus”. Miljöutvecklingsarbetet bör kvalitetssäkras och vi vill att Företagens miljöcentrum deltar i såväl ett regionalt som ett nationellt standardiseringsarbete. I detta ska Stockholm vara en föregångare på området förenklade miljöledningssystem och kommunala miljödiplom.

Det uppsökande arbetet ska bedrivas i nära samarbete med stadsdelsnämndernas Agenda 21-samordnare, företagslotsar eller motsvarande funktion. Den lokala förankringen är mycket viktig.

Företagen å sin sida stärker sina positioner på marknaden genom att använda miljöarbete som ett konkurrensmedel. Mindre företag känner ofta ett stort tryck från större beställare. Med hjälp av Företagens miljöcentrum kan de

tryck från större beställare. Med hjälp av Företagens miljöcentrum kan de leva upp till omvärldens krav och utöva ett stort mått av egenkontroll.

Slutligen vill vi betona att Företagens miljöcentrum bidrar med att göra det möjligt att följa upp målen i Stockholms miljöprogram. De små och medelstora företagen har en enorm potential att bidra till att beskriva miljötillståndet genom att Företagens miljöcentrum får del av deras förbättringsarbete.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. uppvakta regeringen i syfte att uppnå enklare miljöregler för småföretagen
2. i övrigt anförda följande.

Den nya miljöbalken är svårgenomtränglig för många mindre företag. För en damfrisering gäller exempelvis samma regler om kemikalieanvändning som för ett storföretag. Många små företag klarar inte att administrera eller genomföra de många krav som ställs på dem av den nya lagstiftningen, och enligt Företagarnas Riksorganisation är lagen dåligt anpassad till just de små och medelstora företagens verksamheter. Ett miljöcentrum för företagen skulle kunna hjälpa företagen att förstå och anpassa verksamheten till gällande regler. Det är positivt. Samtidigt är det märkligt att staten inför så krångliga regler att det behövs speciella kommunala instanser för att hjälpa företagen att bedriva verksamhet. Staden bör därför uppvakta regeringen i syfte att uppnå enklare och mindre byråkratiska regler för de mindre företagen. Det pågår en viss översyn på området redan nu, men alltför lite har hänt för att förenkla reglerna. Utgångspunkten för en förändring behöver inte vara att ställa lägre miljökrav, utan just åstadkomma en förenkling och bättre anpassning till småföretagen.

Miljöcentrets viktigaste uppgift bör vara att föra samman företag som verkar inom miljöområdet för att underlätta samarbete, utbyten och stimulera klusterbildningar. Erfarenheten från de flesta andra områden visar att alla vinner på ett ökat samarbete och utbyte mellan företag inom samma bransch. Exempel på lyckade klusterbildningar ser vi till exempel i Kista med IT-sektorn och i Värtan med TIME-sektorn. Andra viktiga uppgifter kan vara att sprida information och underlätta marknadsföring för företagen.

Vad miljöcentret inte bör göra är att ta på sig uppgifter som företag kan göra själva. Miljöcentret skulle då kunna konkurrera ut företag, eller förhindra att nya företag startas. Då har centret motverkat sitt eget syfte och hindrat en utveckling av miljösektorn.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta

att inrätta ett miljöcentrum inom näringslivsnämndens ordinarie verksamhet och godkänna verksamhetsinriktningen.

Stockholm den 4 juni 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Viviann Gunnarsson Annika Billström

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Ann-Katrin Åslund* och *Ulf Fridebäck* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick under år 2000 i uppdrag av kommunfullmäktige att i samråd med näringslivsnämnden inrätta ett miljöcentrum i Stockholm. Inriktningen var att skapa en modell för ett utvecklat samarbete mellan staden och de små- och medelstora företagen.

Näringslivsnämnden behandlade ett gemensamt ärende med miljö- och hälsoskyddsnämnden om inrättande av ett miljöcentrum. I bilagan till det gemensamma tjänsteutlåtandet beskrivs verksamhetsinriktningen närmare, *bilaga*, Förslag till inrättande av miljöcentrum.

Näringslivsnämnden beslutade den 28 maj 2002 att

1. godkänna förvaltningarnas förslag till inrättande av ett Miljöcentrum och i enlighet med Kommunfullmäktiges uppdrag till Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämna förslaget till Kommunstyrelsen för fastställelse av Kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande gjordes av *Carl Cederschiöld m.fl. (m)*, *Monica Werenfels Röttorp (fp)* och *Per-Ove Morberg (kd)* enligt följande.

I förslaget till inrättande av ett Miljöcentrum föreslås att fokuseringen sker på fyra arbetsmetoder eller verksamhetsinriktningar. Vi delar denna prioritering men vill understryka vikten av att den föreslagna finansieringsrådgivningen syftar till att förmedla kontakter till privata aktörer på området, inte konkurrera med desamma.

Reservation anfördes av *Claes-Göran Jacobson m.fl. (v)* enligt följande.

Näringslivsnämnden beslutar att

1. i huvudsak godkänna förvaltningarnas förslag till inrättande av ett Miljöcentrum
2. efter nedanstående förändringar överlämna förslaget till Kommunstyrelsen för fastställelse av Kommunfullmäktige
3. samt därutöver anföras

Inrättandet av ett Miljöcentrum är en mycket angelägen insats för Stockholms arbete med hållbar tillväxt. Det är därför mycket olyckligt att ärendet dröjt så länge. Upprättandet av en väl fungerande verksamhet kräver dessutom en inkörningsperiod. Det är i tjänsteutlåtandet svårt att utläsa hur ett Miljöcentrum redan under innevarande år ska kunna göra av med 5,6 mkr på ett meningsfullt sätt. Det är mycket viktigt att Miljöcentrums verksamhet blir konkret och kan visa på tydliga resultat, budgeten för

centrums verksamhet blir konkret och kan visa på tydliga resultat, budgeten för verksamheten bör därför korrigeras.

Ersätтарыttrande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag föreslagit näringslivsnämnden besluta att

1. i huvudsak godkänna förvaltningarnas förslag till inrättande av ett Miljöcentrum
2. i övrigt anföra följande:

Tiden står inte stilla bara för att ansvariga politiker inte fattar beslut. Att det har tagit så lång tid för Näringslivsnämnden att fatta beslut i ett så angeläget ärende måste tyvärr bero på fyrpartimajoritetens ointresse för långsiktigt hållbart tänkande. Att miljö och ekonomi idag hör ihop liksom att ekologi och näringslivsfrågor också intimt hör samman borde vara en självklarhet i år 2002. Eftersom det viktiga nu är att ärendet kan komma vidare avser vi att återkomma med mer detaljerade synpunkter på ärendet i Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 11 juni 2002 att

1. utan omröstning bifalla vice ordföranden Margareta Olofssons yrkande.

Yrkande av vice ordföranden *Margareta Olofsson* (v):

att miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förvaltningens förslag skulle besluta att

1. godkänna förvaltningens förslag till inrättande av ett Miljöcentrum och i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag till miljö och hälsoskyddsnämnden överlämna förslaget till kommunstyrelsen för fastställelse av kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

Ett Miljöcentrum är ett angeläget redskap för arbetet med hållbar utveckling i Stockholm. Det är därför mycket beklagligt att ärendet fördröjts i mer än två år. Tidigare erfarenheter från Stockholms arbete med LIP-pengar visar att verksamheter av denna art hittills lämpat sig bättre att ligga under miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområde. Trots detta finns det fördelar med att ansvaret för miljöarbetet sprids till flera förvaltningar. Det är dock mycket viktigt att miljöförvaltningen genom deltagande i en styrande funktion får stora möjligheter att påverka arbetet med ett Miljöcentrum.

Reservation anfördes av *Yildiz Kafkas* (mp) enligt följande.

att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta att

1. återremittera ärendet
2. därutöver anförda följande.

Näringslivsnämndens medverkan i framtagandet av ett Miljöcentrum är mycket positivt och viktigt, men det får inte innebära att det privata näringslivet bestämmer villkoren för stadens Miljöcentrum. I förslaget ges stort utrymme till det privata näringslivet samtidigt som projektets koppling till Agenda 21 och stadens invånare är väldigt svag eller obefintlig.

Målgrupp för Miljöcentrum anges som följande:

”Miljöcentrums målgrupp för informationsspridning och övriga aktiviteter är det privata näringslivet i Stockholmsregionen med speciell inriktning på små och medelstora företag i Stockholm”.

Den ursprungliga grundidén med ett Miljöcentrum har radikalt förändrats genom detta förslag och omvandlas till ett stöd för det privata näringslivet. Stadens Miljöcentrum kan inte reduceras till en intresseorganisation för det privata näringslivet. Även om små- och medelstora företagare också behöver råd och information bör servicen till allmänheten (t.ex. konsumentrådgivning, energirådgivning och information om miljövänligare produkter) inte negligeras.”

Näringslivskontorets och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 15 maj 2002 var av följande lydelse.

Föreslå Kommunfullmäktige att

1. Godkänna förvaltningarnas förslag till inrättande av ett Miljöcentrum och i enlighet med Kommunfullmäktiges uppdrag till Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämna förslaget till kommunstyrelsen för fastställelse av kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick under år 2000 i uppdrag av Kommunfullmäktige att i samråd med Näringslivsnämnden realisera ett miljöcentrum i Stockholm. Enligt beslutet om miljöcentrum var "avsikten att kostnaderna för att etablera och driva ett sådant ska täckas av de externa aktörer som ska finnas med i arbetet". Vidare framgår att "när kostnadsaspekterna är närmare kända får Miljö- och hälsoskyddsnämnden återkomma om ytterligare finansiering krävs”.

Miljöförvaltningen och Näringslivskontoret har fört diskussioner under 2001-2002 med utgångspunkt från ett diskussionsunderlag framtaget av Miljöförvaltningen. Såväl Näringslivskontoret som Miljöförvaltningen har initierat frågan om medverkan med

externa aktörer med syfte att finna former för en samfinansiering och därmed ett realiserande av ett miljöcentrum. Detta har dock inte resulterat i någon lösning som kunnat genomföras. I enlighet med Kommunfullmäktiges beslut har därför Näringslivskontoret och Miljöförvaltningen under våren 2002 upprättat ett gemensamt förslag till inrättande av ett miljöcentrum (Bilaga 1, Förslag till inrättande av miljöcentrum) som bygger på en finansiering av Stockholms stad.

Inrättandet av ett miljöcentrum vid Näringslivskontoret förutsätter enligt kontorets förslag en justering av näringslivsnämndens budget för 2003 med 5,6 mkr.

Erfarenheterna från stadens insatser inom miljöområdet visar, dels en stor tillväxtpotential inom området hållbar utveckling, dels att staden kan spela en viktig roll i samverkan med näringslivet och högskolor för att stimulera till hållbar tillväxt i regionen och samtidigt stärka varumärket Stockholm inom miljöområdet med inriktning mot visionen om *den goda staden*.

Näringslivskontoret avser att i samarbete med Miljöförvaltningen formulera en strategi och handlingsplan för arbetet att ytterligare stärka Stockholms ställning inom miljöområdet genom fortsatta initiativ för socialt, ekologiskt och ekonomiskt ansvarstagande i samverkan med stadens övriga förvaltningar, näringslivet och lärosäten i regionen.

Bakgrund

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i januari 2000 i uppdrag av Kommunfullmäktige att i samråd med Näringslivsnämnden realisera miljöcentrum i Stockholm. Det föreslogs att ett miljöcentrum skulle utvecklas som ett samarbete mellan främst Stockholms stad och Företagarnas Riksorganisation. Enligt uppdraget att realisera ett miljöcentrum var "avsikten att kostnaderna för att etablera och driva ett sådant ska täckas av de externa aktörer som ska finnas med i arbetet". Vidare framgår att "När kostnadsaspekterna är närmare kända får Miljö- och hälsoskyddsnämnden återkomma om ytterligare finansiering krävs."

Miljöförvaltningen genomförde under år 2000 ett internt utredningsarbete som tog fasta på att förverkliga ett centrum såsom en lokal mötesplats där Stockholms stad och små och medelstora företag gemensamt kan diskutera miljörelaterade frågor och sina verksamheter. Utredningen överlämnades under år 2000 till Näringslivskontoret för deras bedömning av möjligheten att engagera näringslivet ekonomiskt i ett sådant centrum samt i övrigt de utvecklingsmöjligheter som finns. Näringslivskontoret har under perioden 2000-2002 arbetat med att i samarbete med det privata näringslivet i Stockholm försöka finna former för finansiering av Miljöcentrum.

Ett gemensamt förslag till inrättande av miljöcentrum har nu tagits fram av Miljöförvaltningen och Näringslivskontoret. Ärendet tas upp i både Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Näringslivsnämnden

Ett omfattande arbete bedrivs inom både Näringslivskontoret och Miljöförvaltningen för att driva på utvecklingen mot långsiktigt hållbara system i samverkan med näringsliv, högskolor, myndigheter och invånare samtidigt som ansträngningar görs för att stärka Stockholms ställning inom miljöområdet. Nedan redovisas de viktigaste insatserna.

Näringslivskontoret

Inom ramen för Regionala tillväxtavtal för stockholmsregionen har Näringslivskontoret stöttat näringsliv inom miljöteknik för ökad export mot Öst-Europa. Ett stort exportprojekt för regionens miljöteknik har även drivits i Polen. En kartläggning av miljöteknikföretag i regionen har gjorts, en databas om ca 400 företag har skapats och en demonstrationskatalog på www.sustainablestockholmregion.org har tagits fram tillsammans med Business Arena Stockholm och Kommunförbundet Stockholm. Pågående Lokala investeringsprogrammet (1998-2002) genomförs ett arbete för att i samverkan mellan stadens förvaltningar, bolag, privat näringsliv och invånare stärka stadens miljöprofil genom investeringsstöd till investeringar i miljöåtgärder. Programmet har lett till omfattande miljödriven tillväxt genom samverkan mellan staden, privat näringsliv, myndigheter och högskolor i ett stort antal teknikutvecklingsprojekt i bl.a. Hammarby Sjöstad.

Inom Näringslivskontoret har även ett arbete bedrivits som syftar till att stimulera stadsdelarna att fortsätta och vidareutveckla LIP-projekten Miljödiplomering av småföretag och Företagens miljösjatsning under beteckningen Företagens miljöcenter.

Stockholm Partnerships for Sustainable Cities är ett projekt som syftar till att genom samverkan, en tävlingsutmaning och internationell marknadsföring stärka stadens miljöprofil. Avsikten är att i Stockholm i juni 2002 redovisa de 50 mest innovativa projekten i världen, på en utställning och konferens - samt att ge de allra bästa en utmärkelse.

Miljöförvaltningen

Utöver det omfattande arbetet med miljöövervakning och tillsynsarbete inom miljöområdet har miljöförvaltningen även arbetat proaktivt mot näringslivet i staden med miljöinformation och samordning inom Agenda 21-arbetet som bedrivits i samverkan med många aktörer. Som en viktig del av informationssatsningen mot näringslivet finns informationsportalen www.miljoporten.se på Internet, som innehåller stadens samlade miljöinformation.

Miljöförvaltningen har även drivit och deltagit i ett antal projekt för att stödja utvecklingen mot miljöanpassad och långsiktigt hållbar teknik och ökad kunskap om miljöfrågan såsom t.ex. EU-projekten inom miljöfordon och projektet kring miljöindikatorer. Miljöförvaltningen har även uppdraget att ansvara för framtagandet av stadens miljöprogram som utgör stadens samlade ambitioner inom hela miljöområdet. Förslaget till nytt miljöprogram ansluter till de nationella miljö kvalitetsmålen och genom en omfattande miljöutredning har de mest betydande

omfattande miljöutredning har de mest betydande miljöaspekterna lyfts fram. Genom de tydliga målformuleringarna samt uppföljningsmått kommer programmet att utgöra ett viktigt hjälpmedel för alla slags miljöpåverkande verksamhet i Stockholms stad.

Miljöcentrum

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick under år 2000 i uppdrag av Kommunfullmäktige att i samråd med Näringslivsnämnden realisera miljöcentrum i Stockholm. Det föreslogs att ett miljöcentrum skulle utvecklas som ett samarbete mellan främst Stockholms stad och Företagarnas Riksorganisation. Enligt beslutet om ett miljöcentrum var "avsikten att kostnaderna för att etablera och driva ett sådant ska täckas av de externa aktörer som ska finnas med i arbetet." Vidare framgår att "När kostnadsaspekterna är närmare kända får Miljö- och hälsoskyddsnämnden återkomma om ytterligare finansiering krävs."

Miljöförvaltningen och Näringslivskontoret har fört diskussioner under år 2002 med utgångspunkt från ett diskussionsunderlag framtaget av Miljöförvaltningen. Såväl Näringslivskontoret som Miljöförvaltningen har initierat frågan om medverkan med externa aktörer med syfte att finna former för en samfinansiering och därmed ett realiserande av ett miljöcentrum. Detta har dock inte resulterat i någon lösning som kunnat genomföras.

Erfarenheter kring hållbar tillväxt

Erfarenheterna från Näringslivskontorets och Miljöförvaltningens insatser inom miljöområdet visar på en stor, till viss del outnyttjad, tillväxtpotential inom området hållbar utveckling, samt att staden kan spela en viktig roll i samverkan med näringslivet och högskolor för att stimulera till hållbar tillväxt i regionen samtidigt stärka varumärket Stockholm inom miljöområdet med inriktning mot visionen om **den goda staden**. Det har visat sig att den starka miljöprofilen och ryktet som testmarknad för miljöprodukter ökar regionens attraktionsvärde för både företagsetableringar och tekniska besök. En ökad samverkan mellan staden och näringslivet för hållbarhet och ansvarstagande, ger även det lokala näringslivet konkurrensfördelar och ökad konkurrenskraft. Det omfattande miljöarbete som bedrivs i regionen av kommuner, myndigheter, näringsliv, lärosäten, intresseföreningar och invånare bedöms av förvaltningarna utgöra en mycket gynnsam grogrund för fortsatt hållbar tillväxt och en eventuell framtida miljöklusterbildning i regionen.

Förvaltningarnas förslag

Miljöcentrum

Näringslivskontoret och Miljöförvaltningen har under våren 2002 upprättat ett gemensamt förslag till inrättande av ett miljöcentrum (Bilaga 1) som bygger på en finansiering av Stockholms stad. Inrättandet av ett miljöcentrum vid Näringslivskontoret förutsätter enligt förslaget en justering av näringslivsnämndens budget för 2003 med 5,6 mkr.

Strategi för ett hållbart näringsliv

För att intensifiera stadens insatser inom hållbar utveckling avser förvaltningarna att förvalta och vidareutveckla pågående projekt samt initiera aktiviteter för en fortsatt hållbar utveckling socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Vidare avses att i samarbete med Miljöförvaltningen formulera en strategi och handlingsplan för stadens arbete att stärka sin ställning inom miljöområdet .

Bilaga

Förslag till inrättande av miljöcentrum

Bilaga till näringslivsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma tjänsteutlåtande från den 20 mars 2002.

Förslag till inrättande av Miljöcentrum

Bakgrund

Kommunfullmäktige har givit Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrag att i samråd med näringslivsnämnden realisera ett miljöcentrum.

Inriktningen enligt uppdraget är att söka skapa en plattform för ett utvecklat samarbete mellan staden och de små- och medelstora företagen. Olika samverkansformer med syfte att stödja lokalt näringsliv ska utvecklas i dialog med näringslivet. Informationsspridning om lokala regler, miljöambitioner och kommunala upphandlingskrav ska ingå i verksamheten. Olika typer av databaser kan knytas till verksamheten. Samarbete kan utvecklas med berörda myndigheter och organisationer såsom bl.a. företagargorganisationer, branschföreningar, länsstyrelse, landsting och högskolor. Genomlysning av företags miljöpåverkan nämns i uppdraget liksom stöd för det lokala näringslivet när det gäller utbildnings- och informationsbehov som har sin grund i Miljöbalken. Kopplingen till lokalt Agenda 21 arbete betonas också. Särskilt betonas att Agenda 21's angreppssätt och arbetsmetoder ska användas. Vid ett Miljöcentrum avses miljökompetensen inom Miljö- och hälsoskyddsnämnden sammanföras med Näringslivsnämndens uppdrag för att den service och de uppgifter som lämnas till näringslivet på miljöområdet kan hålla allra högsta kvalitet. Där bör kunna utvecklas ett arbetssätt som gynnar både stadens och näringslivets syften

Målgrupper och samarbetsparter

Miljöcentrums målgrupp för informationsspridning och övriga aktiviteter är det privata näringslivet i Stockholmsregionen med speciell inriktning på små och medelstora företag i Stockholms stad.

Verksamheten föreslås påbörjas genom en samverkan mellan Miljöförvaltningen, Näringslivsförvaltningen, stadsdelsförvaltningar, företagargorganisationer samt högskolor i regionen.

Övergripande syften och mål

Miljöcentrums roll är framförallt att initiera en samverkan och genom dialog stödja näringslivet i miljöarbetet med inriktning på näringslivsfrämjande aktiviteter. Rollen och syftet med verksamheten bör tydligt skiljas från stadens myndighetsutövning inom miljöområdet.

Företagens Miljöcentrum bör ha följande övergripande syften:

- ? Förbättra förutsättningarna för miljödriven tillväxt i regionen
- ? Öka det lokala näringslivets konkurrenskraft
- ? Minska miljöbelastningen
- ? Stärka Stockholms miljöprofil
- ? Skapa en konstruktiv dialog inom miljöområdet med små och medelstora företag

En dialog mellan staden och övriga myndigheter, näringslivet samt högskolor ska initieras för att fastställa och konkretisera målen för verksamheten. Exempel på mål som kan utgöra utgångspunkter för vidare precisering:

- ? Öka antalet SME (små och medelstora företag) med miljö- och kvalitetsledningssystem i Stockholm
- ? Att etablera ett miljöföretagsnätverk i regionen under 2003
- ? Öka antalet miljöföretagsetableringar
- ? Öka efterfrågan av miljömärkta produkter
- ? Vidmakthålla stadens ledande ställning inom miljöfordon
- ? Stärka Stockholms ställning inom miljöområdet

Arbetsuppgifter och verktyg

För det första bör miljöcentrum erbjuda en plattform för dialog mellan företag, myndigheter och högskolor kring miljöfrågor och hållbar utveckling. För det andra bör Miljöcentrum erbjuda näringslivet information genom rådgivning kring hållbar teknik, miljökriterier vid upphandling, information om stadens miljömål, information om miljötillståndet och lagkrav enligt miljöbalken. För det tredje bör Miljöcentrums uppgift vara att initiera och stimulera utvecklings- och pilotprojekt inom miljöområdet i samverkan med det lokala näringslivet, organisationer samt högskolor och universitet. Verksamheten ska präglas av en dialog som bygger på bred samverkan mellan staden, näringsliv och högskola.

Genom utvecklingsarbetet inom både stadens förvaltningar och näringslivet har ett stort antal arbetsmetoder och verktyg utvecklats som kan utnyttjas i verksamheten.

Följande fyra arbetsmetoder eller verksamhetsinriktningar föreslås utgöra kärnan i Miljöcentrums verksamhet:

Miljödiplomerings

Miljödiplomeringsarbetet som drivits som ett LIP-projekt föreslås utgöra en grundläggande arbetsmetod för Miljöcentrums verksamhet. Projektet har utvecklat en effektiv arbetsmetod som genom samverkan i A21-likande former på lokal nivå uppnått mycket goda resultat vad gäller att öka SME's konkurrenskraft och miljöengagemang samtidigt som miljöbelastningen minskar avsevärt. (se bilagd slutrapport för projektet Företagens miljöinsatsning)

Informationsspridning

Informationsspridning genom i första hand telefonservice föreslås ingå i verksamheten, men även ett brett spektra av andra kostnadseffektiva informationsspridningsmetoder såsom interaktiv Webb-info/rådgivning, seminarier, ändamålsenligt informationsmaterial, tävlingar och övriga rubrikskapande aktiviteter bör ingå.

Teknikupphandling och gemensam upphandling

De arbetsmetoder inom upphandling som staden vidareutvecklat inom LIP bör utnyttjas i verksamheten. Genom beställarsamverkan och tydliga krav stimuleras den miljödrivna efterfrågan och tillväxten. I denna uppgift ingår även att förvalta de interaktiva Webb-verktyg för upphandling och information kring upphandlingskrav som utvecklats inom LIP.

Finansieringsrådgivning

Miljöcentrum bör även erbjuda det lokala näringslivet kvalificerad projektledning och samverkan vad gäller att söka finansiering till olika typer av pilotprojekt inom miljöområdet. I detta ingår att utnyttja befintliga och även skapa nya miljörelaterade nätverk.

Verktyg som kan användas i verksamheten utöver de ovan nämnda är bl.a. olika typer av dator- eller Webb-baserade simuleringsprogram (Miljöbelastningsprofil, Miljöprofil, Enermis), stadens indikatorer och miljöprogram, punktvisa utredningsinsatser och samverkan i nätverk.

Resursbehov och finansiering

Som lägsta ambitionsnivå för att genomföra ovanstående arbetsuppgifter krävs en personalstyrka om fyra personer med kompetens inom varje inriktningsområde (en miljöinformatör, en projektledare inom miljödiplomering, en inom upphandling samt en inom projektfinsiering) och därtill en resurs om 2 mkr för konsultinsatser etc. Detta innebär en budget omfattande sammanlagt 5,6 mkr på årsbasis enligt nedan.

Personal, inklusive OH och lokalkostnad (4 * 900 tkr)	3,6 mkr
Fria resurser	<u>2,0 mkr</u>
	5,6 mkr/år

Organisation

För att undvika en sammanblandning av stadens myndighetsutövande roll inom miljöområdet å ena sidan och den näringslivsfrämjande verksamhet å andra sidan föreslås att Miljöcentrum administrativt placeras under Näringslivsnämnden, och att en styrgrupp bildas med representanter från förvaltningarna. Styrgruppens roll är att lägga fram förslag till Näringslivsnämnden om verksamhetens inriktning. En referensgrupp bildas där samtliga aktörer kan delta och lägga fram förslag och synpunkter om verksamhetens inriktning till styrgruppen.